

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Алексей Владимиров Пампоров, ИФС-БАН

(н.ст., име, презиме, фамилия – акад. дл. в научна организация)

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование Социални, стопански и правни науки
професионално направление Социология, антропология и науки за културата
докторска програма Социална антропология

Автор: Петя Атанасова Петрова-Ангелова.

Тема: ИНСТИТУЦИИ И РОМИ: ФОРМИ НА ПОСРЕДНИЧЕСТВО (ПО ПРИМЕРА НА
РАЙОН „ИЗТОЧЕН” ГР. ПЛОВДИВ)

Научен ръководител: доц. д-р Меглена Златкова, ПУ

(

1. Общо описание на представените материали

Описание:

Със заповед № Р33-1944 от 16.06.2020.г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” (ПУ) съм определен(а) за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема ИНСТИТУЦИИ И РОМИ: ФОРМИ НА ПОСРЕДНИЧЕСТВО (ПО ПРИМЕРА НА РАЙОН „ИЗТОЧЕН” ГР. ПЛОВДИВ) за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в в област на висше образование Социални, стопански и правни науки професионално направление Социология, антропология и науки за културата докторска програма Социална антропология. Автор на дисертационния труд е Петя Атанасова Петрова-Ангелова – докторант(ка) в <редовна / задочна форма на обучение / на самостоятелна подготовка> към катедра Етнология с научен ръководител доц. д-р Меглена Златкова от ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Петя Петрова-Ангелова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- нотариално заверено копие от диплома за висше образование (ОКС ‘магистър’)
- заповеди за записване в докторантура, прекъсване на обучението (поради майчинство) и за продължаване на обучението;
- заповед за провеждане на изпит от индивидуалния план и съответен протокол за издържан изпит по специалността
- протоколи от катедрени съвети, свързани с докладване на готовност за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- списък на забелязани цитирания;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет;

2. Кратки биографични данни за докторанта

От приложените биографични материали се вижда, че интересът на Петя Петрова-Ангелова към темата за институционалните взаимодействия и социалната медиация е траен и е свързан още с магистърската ѝ теза, успешно защитена през 2014 г. Огромно нейно предимство в настоящия случай е трудовата ѝ свързаност със социалното посредничество и възможността да представи перспективата през същинско „включване“ отвътре.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Извънредното положение в България, възникнало в резултат от глобалната пандемия от Covid19 откри важната роля на социалното медиаторство в контекста на съществуващи зони с концентрация на бедност и стигматизирано по етнически признаци население. От тази гледна точка темата за посредничеството, особено по начина – по който е дефинирана от докторанта (с включване и на неформални социални актьори) е изключително актуална и би спомогнала по-доброто разбиране на социалната интеграция.

4. Познаване на проблема

Работата показва изключително добро познаване на проблема. Докторантът се е запознал с наличната литература не само в сферата на етнологията и социалната антропология, но и с сродните изследвания, направени от демографи, социолози и медици, което дори придава високо степен на интердисциплинарност (каквато несъмнено е нужна в полето на медиацията и теренната работа в зони с концентрация на бедност и уязвими социални групи).

5. Методика на изследването

Избраната от докторанта методология позволява да се постигане поставената цел и да се изпълнят изследователските задачи по адекватен начин. Изключително добро впечатление прави анализът на ограниченията на метода и авторефлексията върху собствения ролеви комплекс на автора, свързан с различните статусни позиции: служителя, изследователя, антрополога, както и етичните проблеми, които са породени от това предизвикателство.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Работата несъмнено отговаря на добрите академични стандарти за дисертационен труд. Теоретичният модел е внимателно премислен и понятията „институция“, „медиация“ и „посредничество“ са добре изчистени. Признавам, че в контекста на локално изследване на случай в район „Източен“, аз не бих използвал понятието „държавна институция“, а по-скоро публична институция. В контекста на представените парадигми на Гофман, Фуко и Вебер, не възразявам обаче и срещу по-широкия смисъл на понятието „държавна“ – като насилствено наложена практика, външна и дисциплинираща за локалната общност.

Емпиричният материал и приведените литературни примери показват от една страна изключително добро познаване на терена и района в който се развива „действието“ на дисертацията. От друга страна личи много добро познаване на литературата за ромските общности и безспорно добре направено авторско надграждане върху постиженията на катедра Етнология през последните години (и цялата поредица успешни дисертации с фокус върху кв. Столипиново и Арман махала).

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Изследването се вписва в добрите традиции на градската антропология в България и несъмнено надгражда разбирането за формална и неформална институция, през оригиналния авторски подход на автоетнографията и непрекъснатата рефлексия на изследователя за собствената си роля. Макар че Петя говори за своя метод като „наблюдение с участие“, за мен това е по-скоро „активно участие, с наблюдение и рефлексия“ – което има дори по-висока, както академична, така и приложна стойност за сферата на социалните услуги и публичните политики. Предложените практически решения за предизвикателствата и проблемите пред социалните посредници заслужават дори включването им в по-широк обществен дебат и частичното преосмисляне на понятието медиация.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Авторството на текста и публикациите по него са несъмнени. Подобно на публикациите ѝ от етапа на магистърската теза, и тези публикации ще бъдат полезни на широк кръг от специалисти, извън чисто академичните среди. В този смисъл, значимостта на приноса на публикациите на Петя Петрова-Ангелова отива отвъд стандартните наукометрични показатели.

9. Лично участие на докторанта(ката)

Личното участие на докторант Петрова-Ангелова е абсолютно неоспоримо и ясно личи от приложените емпирични материали. Резултатите и приносите са подчертано нейна лична заслуга.

10. Автореферат

Авторефератът е направен според изискванията на правилниците в ПУ „Паисий Хилендарски“ и вярно и коректно отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

11. Критични забележки и препоръки

Обикновено в академичните среди се приема за неприлично рецензентът да няма критични бележки и това е белег за лошо свършена работа от негова страна. В случая на

дисертацията на Петя Петрова обаче, трябва да подчертая, че тя е успяла да се справи с всички критични бележки, които бяха отправени към работата ѝ на етапа на вътрешната защита и към този вариант на текста не е необходимо да се отправят други препоръки, освен да се насърчи цялостна публикация на текста.

12. Лични впечатления

Познавам Петя Петрова-Ангелова от курса за ромската култура и социални мрежи, който вода като хоноруван преподавател към ПУ „Паисий Хилендарски“. Като студент, тя остави отлични впечатления с работата си и активното участие в учебния процес и затова с радост се съгласих да взема участие като рецензент в настоящето жури.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

По-горе вече беше направена препоръка за публикуване на текста, която единствено мога да повторя.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания(та) на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на ФИЛОСОФСКО-ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторант Петя Петрова-Ангелова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Етнология като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на Петя Петрова-Ангелова. в в област на висше

образование Социални, стопански и правни науки професионално направление Социология,
антропология и науки за културата докторска програма Социална антропология.

04.09. 2020. г.

Рецензент:

доц.д-р А.Пампоров